

ÅRSRAPPORT 2013

Rise Sparekasse
CVR - nr. 5478 7316
Hreg. 0847

Oplysninger om sparekassen:

Hovedkontor:

Navn: **Rise Sparekasse**
Binavn: Rise Spare- og Lånekasse
Adresse: Store Rise Landevej 10, 5970 Ærøskøbing
CVR-nr.: 5478 7316
Registreringsnr. 0847
Hjemstedskommune: Ærø
Telefon nr. 6252 1408
Telefax nr. 6252 1428
Internetadresse: www.risespar.dk
E-mail: post@risespar.dk

Filial:

Adresse: Fåborgvej 25, 5700 Svendborg
Telefon nr. 6220 0000
Telefax nr. 6220 0010

Bestyrelse:

På valg i 2015

Gårdejer Leif Juul Sørensen, 5970 Ærøskøbing - næstformand

Folkeskolelærer Jens D. Rasmussen, 5970 Ærøskøbing

Fuldmægtig Anne J. Nielsen, 5970 Ærøskøbing

På valg i 2017

Gårdejer Jens Groth-Lauritsen, 5970 Ærøskøbing – formand

Gårdejer Rasmus P. Rasmussen, 5970 Ærøskøbing

Forhenværende MF Niels Sindal, 5970 Ærøskøbing

Rådgiver Ole Lemmeke Jørgensen, 5970 Ærøskøbing – medarbejdervalgt

Direktør:

Sparekassedirektør Bjarne Valentin Nielsen, 5600 Faaborg

Revisorer:

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Resenvej 81
7800 Skive

Godkendt på sparekassens ordinære repræsentantskabsmøde, den 13. marts 2014

Dirigent

Repræsentantskab:

Valgt i opstillingskreds Ærø:

Servicemedarbejder Erling Eriksen, 5970 Ærøskøbing
Museumsleder Karen Margrethe Fabricius, 5970 Ærøskøbing
Indehaver Susanna Greve, 5970 Ærøskøbing
Gårdejer Jesper Groth, 5970 Ærøskøbing
Gårdejer Jens Groth-Lauritsen, 5970 Ærøskøbing
VVS installatør Bent Arne Hansen, 5970 Ærøskøbing
Indehaver Heidi Weber Hansen, 5970 Ærøskøbing
Autoforhandler Rasmus Svinth Kristensen, 5970 Ærøskøbing
Advokat Mads Boye Kjerulff Kromann, 5960 Marstal
Gårdejer Bent Erik Lund, 5970 Ærøskøbing
Grossist Marianne Lemmeke Madsen, 5970 Ærøskøbing
Chauffør Keld Henning Madsen, 5970 Ærøskøbing
Kontorassistent Kurt Ejler Mikkelsen, 5970 Ærøskøbing
Fuldmægtig Anne Jeppe Nielsen, 5970 Ærøskøbing
Gårdejer Jens Groth Pedersen, 5970 Ærøskøbing
Maskinmester Leo Holm Pedersen, 5960 Marstal
Tømremester Bjarne Holm Petersen, 5970 Ærøskøbing
Folkeskolelærer Jens Ditlev Rasmussen, 5970 Ærøskøbing
Gårdejer Rasmus Peder Rasmussen, 5970 Ærøskøbing
Snedkermester Edmund Fugl Rasmussen, 5970 Ærøskøbing
Kontorassistent Kim Ravn, 5970 Ærøskøbing
Forhenværende MF Niels Sindal, 5970 Ærøskøbing
Muremester Curt Skov, 5960 Marstal
Gravemester Jack Sørensen, 5970 Ærøskøbing
Gårdejer Leif Juul Sørensen, 5970 Ærøskøbing
Redder Claus Aagaard Thomsen, 5970 Ærøskøbing
Politiassistent Christian Aarup, 5970 Ærøskøbing

Valgt i opstillingskreds Sydfyn:

Mejerist Erik Peter Eriksen, 5772 Kværndrup
Lærer Carsten Hansen, 5883 Oure
Gårdejer Michael Ivan Nordø Jensen, 5700 Svendborg
Direktør Jens Peter Klausen, 5700 Svendborg
Montør Tonny Bjarke Sørensen, 5600 Faaborg
Ejendomsmægler Kim Réne Thomsen, 5700 Svendborg

Personale:

Assistent Ingelise Andersen, 5970 Ærøskøbing
IT-ansvarlig Carsten Belling, 5600 Faaborg
Assistent Jesper Bay Christensen, 5700 Svendborg
Filioldirektør Bo Christgau, 5250 Odense SV
Assistent Birte Seier Grønne, 5960 Marstal
Regnskabschef Jane Grønnegaard, 5690 Tommerup
Assistent Lizanne Hansen, 5985 Søby
Rådgiver Ole Lemmeke Jørgensen, 5970 Ærøskøbing
Rådgiver Maj-Britt Kisby, 5700 Svendborg
Assistent Inge-Mie Luther Rasmussen, 5985 Søby
Assistent Gitte Madsen, 5970 Ærøskøbing
Rådgiver Svend Jørgen Madsen, 5960 Marstal
Rådgiver Ilse Møller, 5700 Svendborg
Assistent Charlotte Nielsen, 5690 Tommerup
Rådgiver Dorthe Skov Nørmark, 5970 Ærøskøbing
Assistent Anne Mette Pedersen, 5970 Ærøskøbing
Filioldirektør Keld Rasmussen, 5960 Marstal
Fuldmægtig Lis Buur Rasmussen, 5970 Ærøskøbing
Rådgiver Frede Therkelsen, 5884 Gudme
Assistent Pernille Thomsen, 5970 Ærøskøbing

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2013 for Rise Sparekasse.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

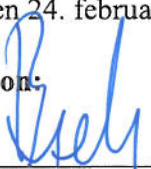
Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af sparekassens aktiver, passiver, og finansielle stilling pr. 31. december 2013 samt af resultatet af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2013.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som sparekassen kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til repræsentantskabets godkendelse.

Rise, den 24. februar 2014

Direktion:

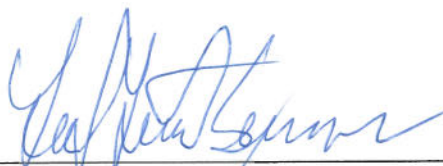

Bjarne V. Nielsen
Sparekassedirektør

Bestyrelse:

Gårdejer Jens Groth-Lauritsen
Formand

Gårdejer Leif Juul Sørensen
Næstformand

Folkeskolelærer Jens D. Rasmussen

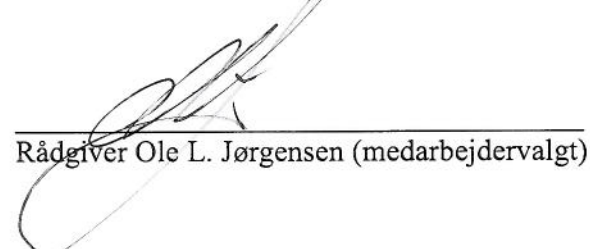
Fuldmægtig Anne J. Nielsen

Gårdejer Rasmus P. Rasmussen

Forhenværende MF Niels Sindal

Rådgiver Ole L. Jørgensen (medarbejdervalgt)

Den uafhængige revisors erklæringer

Til repræsentantskabet i Rise Sparekasse

Påtegning på årsregnskabet

Vi har revideret årsregnskabet for Rise Sparekasse for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2013, der omfatter resultat- og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar og den udførte revision

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for sparekassens udarbejdelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af sparekassens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, og om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt en vurdering af den samlede præsentation af årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2013 samt af resultatet af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2013 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Den uafhængige revisors erklæringer

Udtalelse om ledelsesberetningen

Vi har i henhold til lov om finansiel virksomhed gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den udførte revision af årsregnskabet. Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet.

Skive, den 24. februar 2014

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Michael Laursen
statsautoriseret revisor

Peter H. Christensen
statsautoriseret revisor

Ledelsesberetning

Hovedaktivitet

Rise Sparekasses hovedaktivitet er at udbyde pengeinstitutprodukter til private kunder og erhvervskunder. Kunderne er primært baseret i vores lokalområde på Ærø og i det Sydfynske område. Kundemassen er derudover spredt ud over det ganske land. Rise Sparekasse ønsker at kunne tilbyde kunderne et bredt sortiment af produkter, kombineret med professionel rådgivning.

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Årets resultat i Rise Sparekasse blev et overskud før skat på tkr. 4.807 og et overskud på tkr. 3.368 efter de skattemæssige dispositioner. Resultatet som sådan betegnes af sparekassens direktion og bestyrelse som acceptabelt set i lyset af de nationale og internationale konjunkturer. Krisetegnene er på nuværende tidspunkt svagt aftagende, når vi ser på verdenssituationen og sammenligner med de seneste år. Det er dog sparekassens holdning, at der går år før Danmark og Europa opnår tilfredsstillende vækstrater og dermed større økonomisk stabilitet. Det vil kræve, at der gennemføres økonomiske reformer i både syd- og nordeuropa.

At resultatet betragtes som acceptabelt, skyldes at resultatet før skat er større end budgetteret. At driften udvikler sig positivt år efter år skyldes, at der løbende sker en kontrolleret og tilfredsstillende udvikling i forretningsomfanget.

Det skyldes for det første, at Svendborg filialen bidrager positivt til den samlede drift af sparekassen. Kundeudviklingen forløber stadig tilfredsstillende og kontinuerligt med kundetilgang måned for måned. Dette medfører, at forretningsomfanget også udvikler sig kontrolleret. Udviklingen sker på alle vores væsentlige forretningsområder. Vi har en kontrolleret vækst med fornuftige stigninger på indlån, totalkreditlån og depotværdier. På udlånssiden fortsætter vi med at gå forsigtigt frem. Det har igen i år medført, at vi i Svendborg filialen p.t. har udlånt mindre end vi oprindeligt havde forventet, da vi etablerede filialen i år 2009. Generelt er vi rigtig tilfredse med alle de mange henvendelser, som vi har fået fra svendborgenserne og andre i det sydfynske område, som ønsker at blive kunde hos os. Det viser, at der er et behov for klare alternativer til de større landsdækkende pengeinstitutter. Rigtig mange kunder ønsker et lokalt pengeinstitut, som dækker dagligdagens behov og som interesserer sig for lokalsamfundene samtidig med, at det er solidt og troværdigt.

For det andet har der i løbet af 2013 igen været en meget stor tilstrømning af kunder til hovedkontoret på Ærø. Det skyldes primært, at vores dygtige rådgivere giver en god og kvalificeret rådgivning. Endvidere har vi bibeholdt vores strategi om at bevare den høje service og den personlige betjening med god rådgivning, hvor det stadig er muligt at blive betjent ved kassen. Samtidig har den finansielle uro i den store verden også påvirket ærøboerne i en sådan grad, at de i stor stil har søgt mod det lokale og det sikre. Vi er en lokal sparekasse, som har eksisteret i over 150 år, og vores hovedkontor ligger på Ærø og ikke i København eller Stockholm. Vi støtter rigtig mange lokale foreninger og lokale formål.

Alt i alt har vi, i begge afdelinger, fået netto 669 nye kunder i år 2013. Det er vi meget stolte og ydmyge over. Vi skal gøre vores absolut bedste for at leve op til forventningerne, således at vi kan servicere både de nye og de eksisterende kunder på et godt, professionelt og højt niveau.

Vores kundefordeling har en meget fornuftig sammensætning (se note 14), hvor andelen af privatkunder andrager 63 % og erhvervskunderne andrager 37 %. Sparekassen har igennem de seneste år arbejdet på at øge antallet af privatkunder. Dette med baggrund i, at vi opnår en større

spredning i antallet og størrelsen af engagementerne. I forbindelse med erhvervskunde segmentet er der ligeledes sket en større spredning. Største enkeltstående erhvervskundegruppe er landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri, som andrager 11 % af det samlede udlån. Denne andel er markant lavere nu end den var for få år tilbage. Øvrige erhverv som er en blanding af flere forskellige erhvervsgrupper andrager 10 %.

Sparekassen vurderer alle engagementer over tkr. 500 hvert kvartal med henblik på at konstatere eventuelle faresignaler i engagementerne. Det er vores holdning, at vi har rigtig mange gode og fornuftige engagementer. Såfremt der under behandlingen konstateres væsentlige ændringer i positiv eller negativ retning, ændres kundernes bonitetskategori. I år 2013 har vi foretaget en ekstra gennemgang af vores udlånskunder og klassificeret dem efter finanstilsynets bonitetskategorier.

Sparekassens nettorente- og gebyrindtægter er steget med 12,3 % eller tkr. 2.990 og udgør i alt tkr. 27.293 ultimo 2013. Væksten kan i det store hele henføres til, at vi igennem de seneste år har øget kundemassen. Dette har løbende medført øget udlånsvolumen, flere kreditforeningslån, samt øget handel med værdipapirer. Endvidere har vi øget aktivitetsniveauet inden for pensions- og forsikringsområdet. Dette har også medført øget aktivitet. 2013 har som de senere år været præget af stor usikkerhed rundt om i stort set hele den vestlige verden. Dette har medført, at væksten i samfundet har været meget lav. En vækst på mellem 2 % og 3 % vil være til gavn for den generelle samfundsudvikling, men der går nok en periode, inden vi vil se disse vækstrater i Europa som helhed.

Netto renteindtægterne er steget med 7,9 % eller tkr. 1.385 til i alt tkr. 18.912, hvilket primært skyldes vækst i udlånsvolumen. Rentemarginalen har i løbet af året været stort set uændret. De mange nye kunder samt den øgede opsparingskvote i samfundet har medført, at vores indlån er øget i løbet af 2013. Det har medført, at vi har væsentlige beløb placeret i Danmarks Nationalbank til ingen forrentning. Vi har dog øget vores obligationsbeholdning i løbet af året. Dette for at øge forrentningen, men vi tilstræber fortsat en lav renterisiko. Det stigende indlånsoverskud skal enten placeres på fondsmarkedene, hvilket kan medføre store udsving i vores samlede resultat, eller placeres i Danmarks Nationalbank til nul procent i rente.

Posten gebyrer og provisionsindtægter er i løbet af året øget 29,5 % eller tkr. 1.901 til i alt tkr. 8.345. Det skyldes primært det acceptable aktivitetsniveau, de mange nye kunder igennem flere år, øget udlånsvolumen, øget provisioner fra formidling af Totalkredit lån og sidst men ikke mindst, at vores kunder er begyndt at tro mere på fremtiden, da handelsindtægterne fra værdipapirhandel ligeledes er øget. Den øgede aktivitet på fondsmarkedene sker også med baggrund i det meget lave renteniveau, som medfører, at kunderne søger lidt større risici, for derigennem at skabe et lidt større afkast. Vores gebyrsatser er ikke ændret i 2013.

Kursreguleringerne er positive med tkr. 1.923 og fordeler sig med kursgevinster på andre udlån og tilgodehavender til dagsværdi på tkr. 1.416, aktier på tkr. 1.034, negativ kursreguleringer på valuta på tkr. 272 samt kurstab på obligationer med tkr. 255. Fondsresultatet er påvirket af de internationale konjunkturer, hvor der har været meget udsving i løbet af året, men aktiemarkedene har klaret sig godt med fornuftige afkast til følge. På obligationssiden har vi i løbet af året ikke ændret meget på renterisikoen. Vi har til stadighed en lav renterisiko, hvilket har medført, at vi har haft en mindre risiko. På aktiesiden har vi i løbet af året øget eksponeringen i perioder. Det har medført positive kursreguleringer. Vi har forsøgt at tage gevinster løbende. Dette med baggrund i at aktiemarkedet har været volatilt. Aktierne er i år påvirket af, at enkelte sektoraktier har udbetalt ekstraordinære udbytter, hvilket har medført, at kursen efterfølgende er faldet. Vi har således igen i år ført en forsigtig fondspolitik med en lav renterisiko på vores store obligationsbeholdning.

Udgifterne til personale er steget med 13,1 % eller tkr. 1.274 til i alt tkr. 10.999. Stigningen er som forventet og skyldes primært de generelle overenskomstmæssige lønstigninger samt, at medarbejderstaben er øget i løbet af året. Vi har haft ekstra omkostninger i forbindelse med medarbejderfratrædelser og nyansættelser. Dette har i perioder givet dobbeltlønninger på enkelte poster. Endvidere har vi en vikar for en medarbejder, som er på barselsorlov.

Øvrige administrationsomkostningerne er steget med 10,6 % eller tkr. 718 til i alt tkr. 7.482. Beløbsstigningen er ekstraordinær stor i år 2013, hvilket bl.a. skyldes ekstraordinære udgifter i forbindelse med vores tidligere regnskabschefs bortgang. Dette medførte betydelige ekstra udgifter til udarbejdelse af årsregnskabet, revision, it-omkostninger samt medarbejderomkostninger. Endvidere har det øgede antal medarbejdere og det øgede aktivitetsniveau medført yderligere stigninger til IT. Herunder har vi fået installeret fibernet løsninger i begge afdelinger således, at hastigheden er øget. Der vil i 2014 blive rettet fokus på at holde øvrige administrationsomkostninger i bero.

Posten andre driftsudgifter udgøres primært af betaling til indskydergarantifonden.

I sparekassen har der i 2013 været 20,5 heltidsansatte. Det tilsvarende tal for 2012 androg 18,0.

Forretningsomfanget

Balancen er steget med 12,6 % eller 59,0 mio. kr. til i alt 527,3 mio. kr. ultimo 2013. Vores vækst i balancen skal ses med baggrund i, at vi har udvidet vores kundegrundlag med netto 668 nye kunder i 2013. Kundestigningen er stort set ligeligt fordelt mellem hovedkontoret i Rise og filialen i Svendborg, dog er der tilført lidt flere kunder til Svendborgafdelingen. De mange nye kunder har ønsket en god og solid sparekasse med et stort indlånsoverskud, og en solvens som gør, at vi også eksisterer i fremtiden.

Indlånet er steget med 12,3 % eller 47,4 mio. kr. til i alt 423,7 mio. kr. ultimo 2013. Sparekassens likviditetsoverdækning andrager for 2013 336,4 %. Det medfører, at sparekassen har en meget pæn overskudslikviditet på over 225,6 mio. kr. En sådan overskudslikviditet gør, at vi selv kan finansierer vores kontrollerede vækst. At vi er uafhængige af de nationale og internationale lånemarkeder gør, at vi sover godt om natten. Disse markeder har igennem de seneste år været rigtig turbulente og urolige. Vi har heller ikke i år udnyttet de mange forskellige låneordninger, som Danmarks Nationalbank har stillet til rådighed for pengeinstitutterne i Danmark.

Udlånet er steget med 7,4 % eller 18,8 mio. kr. til i alt 273,9 mio. kr. ultimo 2013. At stigningen når denne højde skyldes bl.a. det tilfredsstillende aktivitetsniveau, samt at vi har lånt flere penge ud til vores mange gode kunder. Samtidig har vi været begunstiget af, at mange kunder på Ærø har søgt mod den sikre og lokale sparekasse. Udlånet i Svendborg afdelingen ligger, som før nævnt, under budgettet og det skyldes, at vi har valgt en forsigtig og kontrolleret tilgang til udlånsvæksten i det sydfynske. Det har vi det rigtig godt med. Desuden skal nævnes, at vi på sparekasseniveau forsøger at undgå at få kunder ind, som på sigt vil komme til at give os tab. Det er bestyrelsens og direktionens holdning og vurdering, at væksten er sket på kontrolleret vis.

Garantimassen er faldet med 19,7 % eller 16,2 mio. kr. til i alt 66,3 mio. kr. ultimo 2013. Faldet i garantimassen skyldes primært, at kreditforeningssagerne afsluttet markant hurtigere nu efter indførslen af den elektroniske tinglysning. Systemet kører meget bedre nu efter de mange ”børnesygdomme”, der var i starten umiddelbart efter lanceringen, er blevet rettet. Endvidere har faldet i ejendomspriserne medført, at antallet af friværdibelåninger er faldet over de seneste år. Konjunkturerne taget i betragtning er aktivitetsniveauet acceptabelt.

Kapitalforhold

Egenkapitalen er steget med 10,0 % eller 5,4 mio. kr. til i alt 59,4 mio. kr. ultimo 2013. Stigningen skyldes sparekassens positive resultat på 3,4 mio. kr. efter skat. At egenkapitalen vokser mere skyldes ligeledes, at vores kunder har øget deres garantindskud i Rise Sparekasse. Kunderne har således igen i år udvist stor tillid til sparekassen og øget deres garantindskud med i alt 2,5 mio. kr. Vi er meget taknemmelige og utrolig glade for den meget store lokale opbakning, som vores kunder har udvist sparekassen i 2013. Garantkapitalen er steget fra tkr. 15.813 til i alt tkr. 18.312 ultimo 2013. Det er en stigning på 15,8 % i forhold til året før. Vi har pr. 31.12.2013 1.391 garanter.

Sparekassens solvensprocent er steget fra 20,0 % i 2012 til 22,8 % i 2013. Sparekassens solvensbehov er udregnet til 11,0 %. Det betyder, at vi har en solvensmæssig overdækning på 11,8 %-point. Der er efterstillet kapitalindskud på 18,6 mio. kr. En solvens samt en solvensmæssig overdækning af denne størrelse samt vores gode likviditet er med til at sikre sparekassen mod dårlige konjunkturer og økonomisk uvej, såfremt samfundsudviklingen er længe om at vende til mere positive tilstande. Bestyrelsen og direktionen overvejer løbende, om sparekassen har en tilstrækkelig solvens.

Sparekassens kapitalbehov og likviditet

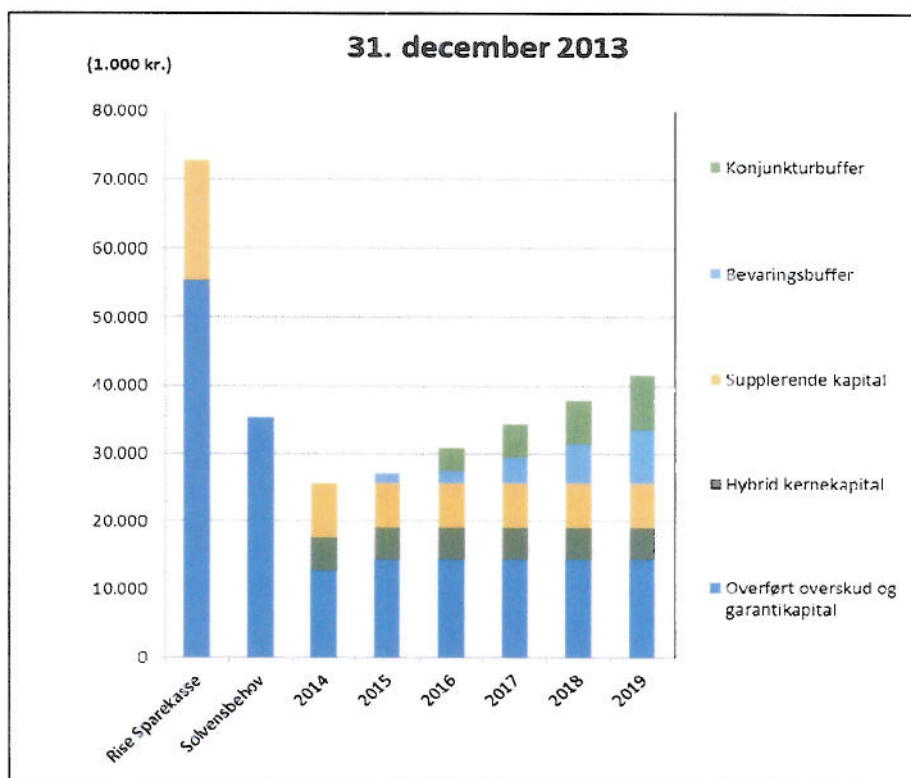
Sparekassen anvender standardmetoden for kredit- og markedsrisici samt basisindikatormetoden for operationelle risici, men vil løbende vurdere behovet og arbejde med, at der i risikostyringen bliver indført gradvist mere avancerede modeller. Vedrørende risikostyring henvises til note 3.

Vores solvens andrager pr. 31. december 2013 22,8 % (20,0 % i år 2012) og vores solvensbehov andrager 11,0 %, hvilket er en beløbsmæssig overdækning på tkr. 37.612. Dette medfører en solvensmæssig friværdi på 11,8 %-point. Sparekassen skal fra 1. januar 2014 følge de nye regler i CRD IV, herunder CRR forordningen til beregning af solvens. Ændringerne pr. 1. januar 2014 kan i hovedtræk henføres til følgende forhold:

- Krav til egentlig kernekapitalen (regulatorisk egenkapital) stiger fra 2 % til 4 %
- Der skal foretages yderligere fradrag for sparekassens besiddelser i den finansielle sektor
- Supplerende kapital for i alt t.kr. 2.724 kan ikke længere anvendes i kapitalgrundlaget (Dette er yderligere t.kr. 1.543 idet vi årsrapporten for 2013 allerede har modregnet t.kr. 1.181)
- Stigende vægtning af institutmodparter og fordringer på dårlige lån
- Mindre vægtning af udlån til SMV kunder

Sparekassen har endnu ikke færdiggjort beregning af solvens efter de nye regler. Den foreløbige opgørelse viser dog et fald i solvensen til 21,8 %, og den egentlige kernekapital udgør 16,8 % Sparekassen skal herudover leve op til yderligere krav de kommende år, herunder især krav til kapitalbevaringsbuffer på 2,5 %, konjunkturbuffer på 2,5 % samt øgede krav til likviditet.

Nedenstående graf viser hvordan Rise Sparekasse ligger i forhold til de nye kapitalkrav. Med udgangspunkt i Rise Sparekasses kapitalforhold pr. 31. december 2013, har vi ingen problemer med at leve op til de nye skrappe krav frem til 2019.

Sparekassen skal, udover at opgøre sin faktiske solvens, ligeledes opgøre sit individuelle solvensbehov. Sparekassen vurderer løbende sin metode til opgørelse af det individuelle solvensbehov.

Opgørelsen af solvensbehovet er baseret på kapitaldækningsbekendtgørelsens bestemmelser og på Finanstilsynets vejledning herom. Sparekassen har på baggrund af det beregnede kapitalkrav opgjort en umiddelbar overdækning på 37.612 tkr., som udgør forskellen mellem det nuværende kapitalkrav (solvensbehov) og den faktiske kapital (solvens). Sparekassen har opgjort solvensbehovet efter en 8+ tilgang svarende til Finanstilsynets foretrukne metode.

Det er bestyrelsens og direktionens vurdering, at solvensen er tilstrækkelig til at dække den risiko, der er forbundet med Sparekassens aktiviteter. Sparekassen forventer således at kunne leve fuldt ud op til kravene, som de er udformet p.t., hvorfor årsregnskabet aflægges som going-concern. Væsentlige uforudsete ændringer i kapitaldækningsbekendtgørelsen eller i Finanstilsynets fortolkning eller praksis for vurdering af det nødvendige solvensbehov kan medføre, at sparekassens solvensmæssige overdækning mindskes, og det kan ikke afvises, at en sådan ændring kan være væsentlig. Ligeledes kan fortsatte nedadgående konjunkturer og væsentlige uforudsete begivenheder hos kunder påvirke sparekassens solvensbehov væsentligt.

Sparekassen skal i henhold til kapitaldækningsbekendtgørelsen offentliggøre en række oplysninger, herunder det opgjorte solvensbehov. Sparekassen har valgt at offentliggøre oplysningerne på hjemmesiden http://www.risespar.dk/media/Risikorapport_2013.pdf hvortil der henvises.

Med baggrund i vores solvensoverdækning har vi p.t. ingen planer om optagelse af yderligere ansvarlig lånekapital end det som er på vores bøger for tiden. Vi skal dog øge vores kapitalbase ved at øge overskuddene i de næste år. Vi har igennem de seneste år været i en situation, hvor vi har renoveret vores hovedkontor, åbnet en filial i Svendborg og foretaget andre større investeringer. Dette skal udmønte sig i øget konsolidering de næste år.

Sparekassen foretager stresstests af vores kunder. I den forbindelse stresser vi f.eks. vores landbrugskunders årsrapporter, således at vi indkalkulerer en jordpris på tkr. 85 pr. ha. såfremt landbrugsejendommen er beliggende på Ærø og tkr. 120 såfremt landbrugsejendommen er beliggende i det sydfynske område. Dette benyttes i forbindelse med vurderingen af egenkapitalen og dermed de enkelte kunders soliditet. Generelt set er det vores opfattelse, at kundemassen har en fornuftig bonitet. Vi er beliggende i et område, hvor der ikke har været så store udsving i ejendomsværdierne. Det er gældende i både opadgående og nedadgående retninger.

Det er sparekassens vurdering, at udlånsengagementerne skal afdækkes på bedst mulige måde, således at sparekassens risici reduceres mest muligt. Vi har igennem de seneste år haft fokus på at øge privatandelen af kunderne for derigennem at reducere vores risici på de enkelte engagementer. Samtidig er privatengagementerne typisk mindre end erhvervsengagementerne. Vi ønsker således flere mindre engagementer frem for få store engagementer.

I vores vurderinger af de stillede sikkerheder anlægger vi en forsigtig holdning. Vi har valgt at reducere værdierne med passende haircuts alt efter hvilken sikkerheds type, vi anvender. Dette er nøje beskrevet i sparekassens interne forretningsgange, som løbende ajourføres.

Sparekassens likviditet opgjort i henhold til lov om finansiel virksomhed udgør ved udgangen af 2013 336,4 %. Vi har således til stadighed en meget stor overskudslikviditet. Overdækningen svarer til 225,6 mio. kr. i forhold til kravene i lov om finansiel virksomhed.

Fra 1. kvartal 2014 skal sparekassen opgøre og indberette likviditet til Finanstilsynet efter den såkaldte Liquidity Coverage Ratio (LCR). Sparekassens foreløbige beregninger viser, at vi lever op til de nye krav, sådan som LCR kravene p.t. er udformet.

Ledelsen vurderer fortsat, at vi har mere end tilstrækkelig likviditet til at gennemføre driften i år 2014 og 2015, samtidig med at vi kan fortsætte vores kontrollerede vækstplaner, som er udmøntet i vores strategiplan 2015.

Vi har således et meget stærkt likviditetsberedskab, som primært består af vores indestående i Danmarks Nationalbank, obligations- og aktiebeholdning.

Usikkerhed ved indregning og måling

Den væsentligste usikkerhed ved indregning og måling knytter sig til nedskrivninger på udlån, hensættelser på garantier samt midlertidige overtagne aktiver. Ledelsen vurderer, at usikkerheden for 2013 er på et niveau, der er forsvarligt. Vi skal henvise til beskrivelsen i note 2.

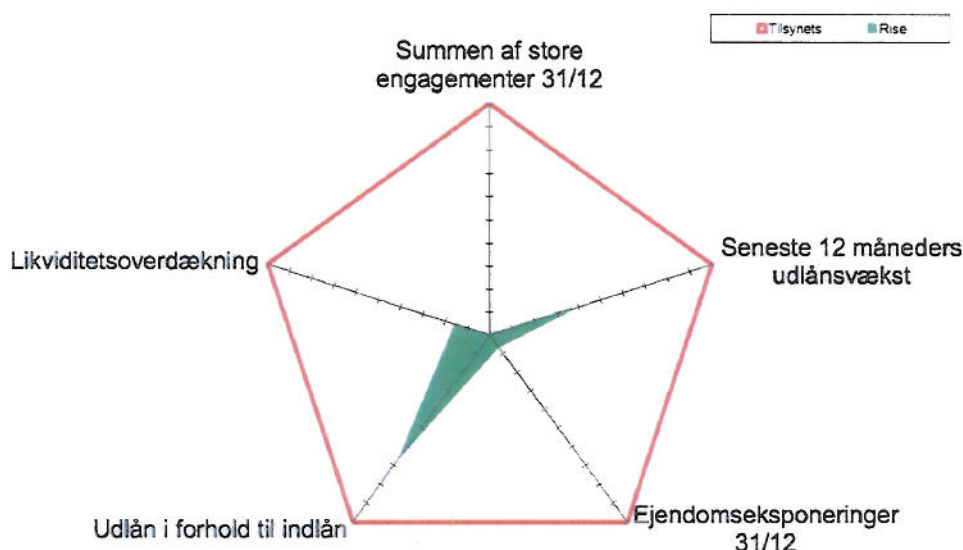
Tilsynsdiamanten

Sparekassen har i lighed med tidligere år opgjort de forskellige målepunkter i den såkaldte tilsynsdiamant. Tilsynsdiamanten fastlægger en række særlige risikoområder med en række grænseværdier. Ved udgangen af 2013 ligger sparekassen inden for samtlige grænseværdier i tilsynsdiamanten, hvilket fremgår af nedenstående tabel.

Sparekassens tal er nedenfor sammenlignet med finansstilsynets anbefalinger.

	Tilsynets Anbefalinger	Rise Sparekasse
• Summen af store engagementer (af basiskapitalen)	< 125,00 %	0,00 %
• Udlånsvækst (12 måneder)	< 20,00 %	7,36 %
• Ejendomseksponeringen (af samlede udlån)	< 25,00 %	1,51 %
• Stabil funding (udlån i forhold til indlån)	< 1,00	0,63
• Likviditetsoverdækning	> 50,00 %	336,4 %

Tilsynsdiamanten pr. 31. december 2013

Rise Sparekasses bestyrelse og direktion følger den månedlige udvikling i tilsynsdiamantens pejlemærker. Generelt set er vi meget tilfredse med formen af vores tilsynsdiamant. Vi vil til stadighed arbejde med pejlemærkerne. Det er sparekassens generelle holdning at:

- Vi ønsker en meget tilfredsstillende likviditetssituation og har pr. 31. december 2013 likviditetsnøgletal på 336,4. Likviditetsnøgletallet ønskes ikke under 100 %.
- Vi ønsker en fortsat kontrolleret udlånsvækst.
- Vi ønsker ikke en markant øget eksponering inden for ejendomssektoren.
- Vi ønsker ikke, at antallet af store engagementer øges markant.
- Vi ønsker et fornuftigt forhold imellem udlån og indlån, dog altid et pænt indlånsoverskud.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er fra balancedagen og frem til i dag ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

Forventet udvikling 2014

Vi forventer, at basisindtjeningen for år 2014 før kursreguleringer, nedskrivninger og skat vil være pænt stigende. Dette hænger sammen med de seneste års positive kundeudvikling samt det øgede forretningsomfang. Desuden forventer vi, at den positive kundetilgang og den forretningsmæssige udvikling både på Ærø samt i Svendborg filialen vil fortsætte med uformindsket styrke. Vi er utrolig glade for den tillid, som både Ærøboerne og borgerne i de sydfynske område har vist os igennem de seneste år. Endvidere bliver der i budget 2014 sat fokus på omkostningsudviklingen således, at omkostningerne holdes på et fornuftigt niveau.

Svendborg filialen forventes endvidere at fortsætte den positive udvikling og dermed øge bidraget til sparekassens samlede resultat.

Sparekassens samlede resultat for 2014 vil bl.a. afhænge af, hvordan konjunkturerne forløber, hvor stor arbejdsløsheden bliver, hvor meget inflationen stiger, hvor meget prisen på landbrugs- og boligejendomme ændres og hvor hurtig renterne tilpasses til et mere normalt niveau. Endvidere er resultatet meget afhængig af, hvor stabil udviklingen på de finansielle markeder bliver og hvor følsomme finansmarkederne er overfor ændringstegn i økonomien. Dette vil kunne få stor indflydelse på kursreguleringer og nedskrivninger på udlån. Samtidig er det vigtigt, at omsætteligheden på private- og erhvervsejendomme øges. Såfremt det ikke sker, vil det på sigt kunne medføre større tab og nedskrivninger på ejendomme, som er svært omsættelige. Endvidere påvirkes årsrapporten for 2014 med udgifter til indskydergarantifonden, hvor alle pengeinstitutter skal bidrage til opbygningen af en kapital på 25 mia. kr., som skal benyttes i forbindelse med pengeinstitutter, som måtte blive overført til det statslige afviklingsselskab (Finansiell Stabilitet). Regningen for Rise Sparekasse forventes at andrage i størrelsesordenen tkr. 894 pr. år i minimum 3 år.

Revisionsudvalg

Sparekassen har valgt ikke at nedsætte et revisionsudvalg, da vores balancesum ikke overstiger ½ mia. kr. to år i træk, hvilket er lovgivningens krav for nedsættelse af udvalget. Såfremt vores forretningsmæssige udvikling fortsætter, skal der nedsættes et revisionsudvalg i 2014. Vores balance sum andrager ultimo 2013 tkr. 527.344.

Vederlag til ledelsen

For at tiltrække og fastholde sparekassens ledelsesmæssige kompetencer er direktionen og ledende medarbejderes aflønning fastlagt under hensyntagen til arbejdsopgaver, værdiskabelse og vilkår i sammenlignelige virksomheder.

Ledelsens aflønning er nærmere beskrevet i årsregnskabets note 9. Sparekassens ledelse har udarbejdet en lønpolitik og - praksis for aflønning af ledelsen og andre ansatte med indflydelse på instituttets risikoprofil. Det fremgår heraf, at der fremover alene kan aftales fast aflønning. Lønpolitikken fremgår af sparekassens hjemmeside www.risespar.dk.

Sparekassen og sparekassens ledelse

Rise Sparekasses organisation og ledelse:

Sparekassen har som en selvejende institution og som en finansiel virksomhed under tilsyn af Finanstilsynet organiseret selskabsledelsen på følgende måde:

- Garanter / garantmøder
- Repræsentantskab / repræsentantskabsmøder
- Bestyrelse / bestyrelsesmøder
- Direktion

Repræsentantskabet

Repræsentantskabet består af 33 medlemmer, der vælges på garantmøde.

Repræsentantskabet vælger bestyrelsen.

Repræsentantskabet er sparekassens øverste myndighed og mødes mindst en gang årligt.

Bestyrelse og direktion

Bestyrelsen består p.t. af 7 medlemmer, hvoraf et er valgt af medarbejderne.

Det tilstræbes, at bestyrelsen har god kompetence, en god aldersfordeling samt bred erhvervsmæssig baggrund. Det underrepræsenterede køn i bestyrelsen er kvinder. I 2013 udgør andelen af kvindelige bestyrelsesmedlemmer 1 person ud af 7 personer. Det er bestyrelsens holdning at antallet af kvinder gerne bør øges således, at der opnås en mere ligelig kønsfordeling. Den finansielle lovgivning stiller krav til, at ledelsen i et pengeinstitut opfylder en lang række betingelser om egnethed (kvalifikation og erfaring) samt hæderlighed. Bestyrelsen har gennemført en selvevaluering. Dette arbejde har givet de enkelte bestyrelsesmedlemmer en større og mere konkret indsigt i bestyrelsesarbejdet. Bestyrelsesmedlemmerne deltager løbende i kurser og uddannelse således, at deres viden løbende opdateres og ajourføres. Bestyrelsen har ansvar for at udnævne en direktion, der udgør den daglige ledelse, samt at godkende sparekassens strategier og drøfte spørgsmål af principiel karakter med den daglige ledelse. Herudover er det bestyrelsens opgave at fastsætte rammer for sparekassens samlede risici og grundlag for kontrolaktiviteter samt kontrollere overholdelse deraf.

Bestyrelsen mødes mindst 11 gange om året samt i øvrigt så ofte, det er nødvendigt.

Bestyrelsens forslag til forrentning af garantkapitalen:

Sparekassens forrentning af garantkapitalen indregnes direkte over egenkapitalen og bestyrelsen foreslår en forrentning af garantkapitalen på 3,1 %, svarende til kr. 527 for regnskabsåret 2013.

Ledelseshverv og alder:

Bestyrelse og direktionens alder samt ledelseshverv i danske aktieselskaber:

Direktion

Sparekassedirektør Bjarne V. Nielsen, 47 år.

- Bestyrelsesmedlem i Forsikringssamarbejde A/S, 2100 København Ø.

Bestyrelsen

Formand: Gårdejer Jens Groth-Lauritsen, 68 år.

- Ingen ledelseshverv

Næstformand: Gårdejer Leif Juul Sørensen, 48år.

- Repræsentantskabsmedlem i DLG
- Næstformand i Ærøskøbing Vandværk, 5970 Ærøskøbing

Folkeskolelærer Jens D. Rasmussen, 61 år.

- Ingen ledelseshverv

Fuldmægtig Anne J. Nielsen, 49 år.

- Ingen ledelseshverv

Gårdejer Rasmus Rasmussen, 50 år.

- Bestyrelsesmedlem i Rise Bryggeri A/S, 5970 Ærøskøbing.
- Bestyrelsesmedlem i Rise Vandværk, 5970 Ærøskøbing

Forhenværende MF Niels Sindal, 63 år

- Ingen ledelseshverv

Medarbejderrepræsentant

Rådgiver Ole Lemmeke Jørgensen, 50 år.

- Bestyrelsesmedlem i Ærø Maskiner og VVS A/S, 5970 Ærøskøbing.
- Bestyrelsesformand i Dunkær Maskinforretning Holding ApS, 5970 Ærøskøbing

Resultatopgørelse for 2013

(i 1.000 kr.)

	note	2013	2012
Renteindtægter	4	23.241	21.879
Renteudgifter	5	4.329	4.352
Netto renteindtægter		18.912	17.527
Udbytte af aktier m.v.		743	541
Gebyrer og provisionsindtægter	6	8.345	6.443
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter		707	208
Netto rente- og gebyrindtægter	8	27.293	24.303
Kursreguleringer	7	1.923	2.584
Andre driftsindtægter		60	586
Udgifter til personale og administration	9	20.083	17.944
Værdiregulering ejendomme		-1.005	-216
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver		568	637
Andre driftsudgifter	10	481	1.730
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	11	2.332	4.148
Resultat før skat		4.807	2.798
Skat	12	1.439	790
Årets resultat		3.368	2.008
Totalindkomst:			
Årets resultat		3.368	2.008
Årets totalindkomst		3.368	2.008
Forslag til resultatdisponering			
Rente til garantierne		527	449
Overført til egenkapitalen		2.841	1.559
I alt anvendt		3.368	2.008

Balance pr. 31.12.2013

(i 1.000 kr.)

Aktiver	note	2013	2012
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavende hos centralbanker		79.301	50.453
Tilgodehavende hos kreditinstitutter og centralbanker	13	16.218	3.634
Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi	14	10.644	14.283
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	14	263.243	240.824
Obligationer til dagsværdi	15	127.001	123.276
Aktier m.v.	16	19.840	20.748
Grunde og bygninger i alt		5.600	6.605
Domicilejendomme	17	5.600	6.605
Øvrige materielle aktiver	18	1.832	1.989
Midlertidigt overtagne aktiver		230	377
Udskudte skatteaktiver	19	229	234
Andre aktiver		2.181	5.352
Periodeafgrænsningsposter		1.025	572
Aktiver i alt		527.344	468.347
Passiver	note	2013	2012
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	20	220	1.896
Indlån og anden gæld	21	432.747	385.307
Aktuelle skatteforpligtelser		394	463
Midlertidigt overtagne forpligtelser		0	300
Andre passiver		13.577	7.124
Periodeafgrænsningsposter		177	156
Gæld i alt		447.115	395.246
Hensatte forpligtelser			
Hensættelser til tab på garantier		1.555	1.000
Andre hensatte forpligtelser		708	5
Hensatte forpligtelser i alt		2.263	1.005
Efterstillede kapitalindskud	22	18.583	18.133
Efterstillede kapitalindskud i alt		18.583	18.133
Garantkapital		18.312	15.813
Foreslået rente til garantier		527	449
Overført overskud		40.544	37.701
Egenkapital i alt		59.383	53.963
Passiver i alt		527.344	468.347
Øvrige noter, herunder eventualforpligtelser	1–3 og 23-27		

Egenkapitalopgørelse for 2013

	Garant- kapital tkr.	Foreslået rente til garanter tkr.	Overført resultat tkr.	I alt tkr.
Egenkapital 01.01.2013	15.813	449	37.701	53.963
Samlet indkomst for perioden	0	527	2.841	3.368
Udbetalt rente til garanter	0	-449	2	447
Tilgang garantkapital	3.593	0	0	3.593
Afgang garantkapital	-1.094	0	0	-1.094
	2.499	0	0	2.499
Egenkapital 31.12.2013	18.312	527	40.544	59.383
Egenkapital 01.01.2012	13.366	0	36.142	49.508
Samlet indkomst for perioden	0	449	1.559	2.008
Tilgang garantkapital	3.523	0	0	3.523
Afgang garantkapital	-1.076	0	0	-1.076
	2.447	0	0	2.447
Egenkapital 31.12.2012	15.813	449	37.701	53.963

Noter

Note 1: Væsentlig anvendt regnskabspraksis

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. (Regnskabsbekendtgørelsen).

Årsregnskabet præsenteres i danske kroner og afrundet til nærmeste 1.000 kr.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til årsrapporten for 2012.

Vi har valgt at præsentere den anvendte regnskabspraksis, som har særlig betydning for regnskabsaflæggelsen for Rise Sparekasse i note 1. Præsentationen af den øvrige anvendte regnskabspraksis fremgår af note 27.

Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris

Regnskabsposten består af udlån, hvor udbetaling er sket direkte til låntager. Udlån, der indgår i en handelsbeholdning, måles efter første indregning til dagsværdi. Øvrige udlån måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi med fradrag af stiftelsesgebyrer m.v., og nedskrivninger til imødegåelse af indtrådte tab, men endnu ikke realiserede tab.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender foretages såvel individuelt som gruppevist. I vurderingen af nedskrivningerne er der taget højde for den seneste præcisering af reglerne, som er foretaget i bilag 10 til regnskabsbekendtgørelsen af 7. februar 2013. Nedskrivninger til tab foretages, når der er objektiv indikation for værdiforringelse. Der foreligger objektiv indikation på værdiforringelse af et udlån, hvis en eller flere af følgende begivenheder er indtruffet:

- låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder
- låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for renter og afdrag
- når sparekassen yder låntager lempelser i vilkår, som ikke ville være ydet, hvis det ikke var på grund af låntagers økonomiske vanskeligheder, eller
- det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive omfattet af anden økonomisk rekonstruktion.

Nedskrivning foretages med forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger på udlånet, herunder realisationsværdi af eventuelle sikkerheder. Til beregningen af nutidsværdien anvendes for fastforrentede udlån og tilgodehavender den oprindeligt fastsatte effektive rentesats. For variabelt forrentede udlån og tilgodehavender anvendes den aktuelle effektive rentesats på udlånet eller tilgodehavendet.

Signifikante udlån vurderes individuelt for indikation på værdiforringelse ved hver regnskabsafslutning. Sparekassen gennemgår alle udlån over 500.000 kr. individuelt. I efteråret 2013 er stort set hele engagementsmassen blevet gennemgået i forbindelse med en ekstra kontrol i forhold til de enkelte kunders bonitetskoder.

Udlån, der ikke er nedskrevet individuelt, inddeles i grupper for vurdering af nedskrivningsbehovet (gruppevis nedskrivninger).

Noter

Sparekassen benytter Lokale Pengeinstitutters model for gruppevis nedskrivninger, der baserer sig på en segmentering af kunderne ved en opdeling i 16 grupper. Der er 6 grupper for private kunder og 9 grupper for erhvervskunder og én gruppe af offentlige myndigheder. Grupperne er opgjort, således at de i videst muligt omfang har ensartede kreditrisici. Modellen fastlægger sammenhængen mellem konstaterede tab og et antal forklarende variable, hvori indgår rente, arbejdsløshed, konkurser, ejendomsprisudviklingen og dermed, hvorvidt der er objektiv indikation.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender føres på en korrektivkonto, som modregnes under udlån. I resultatopgørelsen indregnes nedskrivninger under posten nedskrivninger på udlån.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi, der som udgangspunkt er baseret på noterede markedspriser. I det omfang der er tale om ikke noterede instrumenter, opgøres dagsværdien efter almindelig anerkendte principper, der bygger på markedsbaserede parametre. Afledte finansielle instrumenter indregnes under andre aktiver, henholdsvis andre passiver.

Obligationer til dagsværdi

Obligationer, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen. Udtrukne obligationer måles til nutidsværdien.

Hvis markedet for en eller flere obligationer er illikvidt, eller hvis der ikke findes en offentlig anerkendt pris, fastsætter sparekassen dagsværdien ved brug af anerkendte værdiansættelsesteknikker. Disse teknikker omfatter anvendelse af tilsvarende nylige transaktioner mellem uafhængige parter, henvisning til andre tilsvarende instrumenter, analyser af tilbagediskonterede pengestrømme samt andre modeller baseret på observerbare markedsdata.

Aktier m.v.

Aktier måles til dagsværdi. Dagsværdien for aktier, der handles på aktive markeder, opgøres efter lukkekursen på balancedagen. Dagsværdien for unoterede illikvide aktier tager udgangspunkt i tilgængelige oplysninger om handler og lignende eller alternativt kapitalværdiberegninger. Illikvide og unoterede kapitalandele, hvor der ikke vurderes muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi, måles til kostpris.

Note 2: Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder.

Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af sparekassens ledelse i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske. Forudsætningerne kan være ufuldstændige, og uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå, ligesom andre vil kunne komme frem til andre skøn. De områder, som indebærer en højere grad af vurderinger eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er angivet nedenfor.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet foretager ledelsen en række regnskabsmæssige vurderinger, der danner grundlag for præsentation, indregning og måling af instituttets aktiver og forpligtelser. Årsregnskabet er aflagt efter et princip om going concern ud fra den nuværende gældende praksis og fortolkning af reglerne for danske pengeinstitutter. De væsentligste skøn, som ledelsen foretager i forbindelse med indregning og måling af aktiver og forpligtelser, og den væsentlige skønsmæssige

Noter

usikkerhed forbundet med udarbejdelsen af årsrapporten for 2013, er de samme som ved udarbejdelsen af årsrapporten for 2012:

- Måling af udlån
- Måling af dagsværdi af finansielle instrumenter
- Måling af domicilejendomme
- Måling af udskudt skatteaktiver
- Måling af midlertidigt overtagne aktiver

Måling af udlån

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender er foretaget i overensstemmelse med regnskabspraksis, og er baseret på en række forudsætninger. Såfremt disse forudsætninger ændres, kan regnskabsaflæggelsen blive påvirket og påvirkningerne kan være væsentlig. Ændringer kan forekomme ved en ændring i praksis fra myndighedernes side, ligesom ændrede principper fra ledelsen så som ændret forhold som f.eks. tidshorisonten ændres.

Den økonomiske afmatning medfører en større usikkerhed ved måling af engagementerne. Det kan således ikke afvises at en fortsat negativ udvikling inden for brancher, hvor sparekassen har ikke ubetydelige engagementer, ændring af praksis af den ene eller anden årsag kan medføre yderligere nedskrivninger. Såfremt det kan fastslås, at ikke alle fremtidige betalinger vil blive modtaget, er fastlæggelsen af størrelsen af de forventede betalinger, herunder realisationsværdier af sikkerheder og forventede dividende udbetalinger fra boer, også undergivet væsentlige skøn.

Nedskrivningerne er opgjort i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens bilag 10 og vurderede sikkerhedsværdier. Værdierne er fastlagt i et særdeles illikvidt marked, hvor kendskab til reelle handels- og belåningsværdier er meget sparsom. En afgørende faktor for nedskrivninger på landbrugsengagementer er værdien af landbrugsjord. I de foretagne nedskrivningsberegninger for de landbrugsengagementer, hvor der er vurderet at være objektiv indikation for værdiforringelse, er der maksimalt anvendt en hektar pris på 85.000 kr. på Ærø og 120.000 kr. på Fyn.

For privatkunder er der usikkerhed forbundet med opgørelse af nedskrivninger. Da det for en del af kunderne kan konstateres, at selvom kunderne på nuværende tidspunkt kan betale ydelserne på lånene, så vil yderligere krav til afdrag eller rente presse betalingsevnen. Hertil kommer at en række boligejere ikke vil kunne afhænde deres bolig uden tab.

Gruppevise nedskrivninger er fortsat behæftet med en usikkerhed. Ved opgørelse af gruppevise nedskrivninger anvender sparekassen Lokale Pengeinstitutters model.

Måling af dagsværdi af finansielle instrumenter

Dagsværdien er det beløb, som et aktiv kan omsættes til, eller en forpligtelse indfries til, ved en handel under normale omstændigheder mellem kvalificerede, villige og indbyrdes uafhængige parter.

Dagsværdien af finansielle instrumenter, hvor der findes et aktivt marked, fastsættes til den pris, der vil blive modtaget ved salg på balancedagen, eller hvis en sådan ikke foreligger en anden offentliggjort kurs, de må antages bedst at svare hertil. For finansielle instrumenter, hvor der ikke findes et aktivt marked, fastlægges dagsværdien ved hjælp af almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker, der baserer sig på observerbare aktuelle markedsdata.

Noter

Måling af domicilejendomme

Domicilejendomme, hvor der er væsentlige skøn forbundet med fastlæggelse af forrentningskrav til afhændelse inden for en 6 måneders periode med salgsbestræbelser. Der er i 2013 indhentet ekstern vurdering af domicilejendommene.

Måling af udskudt skatteaktiver

Udskudte skatteaktiver indregnes for alle uudnyttede skattemæssige underskud, i den udstrækning det anses for sandsynligt, at der inden for en overskuelig årrække realiseres skattemæssige overskud, hvori underskuddene kan modregnes. Fastlæggelse af hvor stort et beløb, der kan indregnes for udskudt skatteaktiver, baseres på skøn over det sandsynlige tidspunkt for og størrelsen af fremtidige skattepligtige overskud. Budgetter over sparekassens udvikling er forbundet med skøn over det sandsynlige tidspunkt for og størrelsen af fremtidige skattepligtige overskud.

Måling af midlertidige overtagne aktiver

Midlertidige overtagne aktiver, hvor der er væsentlige skøn forbundet med fastlæggelsen af salgsværdien og tidspunktet for salg af de overtagne aktiver.

Note 3. Finansielle risici og politikker for mål og styringen af finansielle risici.

Sparekassen er eksponeret over for forskellige typer af risici. Formålet med sparekassens politikker for risikostyring er at minimere de tab, der kan opstå som følge af bl.a. uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder.

Sparekassen har defineret en profil for de risici, som sparekassen maksimalt ønsker at påtage sig. Profilen er beskrevet i instruksen til direktionen. Der følges op på hvert ordinært bestyrelsesmøde i forhold til udnyttelse af de tildelte rammer.

Sparekassen udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af de risici, som til dagligt påvirker sparekassen. Bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer og principper for risiko- og kapitalstyring og modtager løbende rapportering om udviklingen i risici og udnyttelse af de tildelte risikorammer. Den daglige styring af risici foretages af direktionen.

Kreditrisiko

De væsentligste risici i Rise Sparekasse vedrører i sagens natur kreditrisiko. Sparekassens risikostyringspolitikker er derfor tilrettelagt med henblik på at sikre, at transaktioner med kunder og kreditinstitutter til stadighed ligger inden for de af bestyrelsen vedtagne rammer og forventet sikkerhed. Modparter til derivater er begrænset til at være kreditinstitutter, der har en høj kreditværdighed. Der er endvidere vedtaget politikker, der begrænser eksponeringen i forhold til ethvert kreditinstitut, som sparekassen har forretninger med. Større udlån er dækket ved tilstrækkelig likvid sikkerhed.

Den samlede krediteksponering er sammensat af balanceførte og ikke balanceførte poster. Eksponeringen omfatter både den almindelige bankforretning og handelsaktiviteterne.

Sparekassen følger løbende alle udlån og garantier over 0,5 mio. kr. på individuel basis. Øvrige udlån og garantier overvåges på gruppevis basis dog således, at når objektive indikatorer viser, at der kan opstå et konkret problem med et engagement, bliver disse ligeledes vurderet individuelt.

Noter

Sparekassen klassificerer kunderne i grupper i overensstemmelse med den risiko, der vurderes at være forbundet med lån til netop denne kunde. Klassificeringen sker for privatkunder på baggrund af rådighedsbeløb, sikkerhed og reel formue, mens erhvervskunder klassificeres efter indtjening, egenkapital og sikkerhed.

Kreditpolitikken fastlægger, at der skal tilstræbes en god spredning på engagementsstørrelser, kunder og brancher. Sparekassens kreditrisiko overvåges løbende. Kvartalsvis foretages en gennemgang af engagementer, der vurderes at være risikofyldte.

De samlede nedskrivninger og hensættelser i sparekassen er på 14,6 mio. kr. Dette er fordelt således, at der på individuelle engagementer er nedskrevet 12,4 mio. kr. og 2,2 mio. kr. på gruppevis nedskrivninger og hensættelser. De driftsmæssige nedskrivninger i regnskabet for 2013 andrager en udgift på tkr. 2.332. Sparekassen beregner de gruppevis nedskrivninger med baggrund i Lokale Pengeinstitutters udviklede model. Denne model burde, med baggrund i de indlagte samfundsmæssige parametre, give et retvisende billede af de fremtidige forventninger til tab på grupper. De gruppevis nedskrivninger og hensættelser ændres løbende med baggrund i forhold som ændrede boligpriser, ændringer i arbejdsløshed og renteniveauet m.v.

Markedsrisiko

Markedsrisikoen styres via fastsatte limits for en lang række af risikomål. Opgørelse, overvågning og rapportering af markedsrisici sker løbende. Rapporteringen udarbejdes af administrations- og regnskabschefen. Direktionen modtager løbende rapportering om disse risici. Bestyrelsen modtager rapportering om udvikling i markedsrisici på månedsbasis.

Renterisiko

Det kan oplyses, at sparekassens renterisiko bl.a. beregnes ud fra sparekassens beholdning af obligationer. Renterisikoen efter fradrag udgør ultimo 2013 tkr. 1.994 hvilket svarer til 3,5 % af kernekapitalen efter fradrag. Den tilsvarende opgørelse ultimo 2012 androg tkr. 1.772 (3,5 %). På trods af den førte forsigtige fondspolitik kan driften for 2013 blive væsentlig påvirket af udviklingen på rentemarkederne. Dette med baggrund i sparekassens store overskudslikviditet som primært er placeret på obligationsmarkederne, samt hos øvrige pengeinstitutter på markedsvilkår. Renterisikoen beregnes i overensstemmelse med Finanstilsynets vejledning.

Renterisiko fordelt efter modificeret varighed	i alt t.kr.
Til og med 3 mdr.	24
Over 3 mdr. til og med 6 mdr.	16
Over 6 mdr. til og med 9 mdr.	175
Over 9 mdr. til og med 1 år	129
Over 1 år til og med 2 år	116
Over 2 år til og med 3,6 år	1.015
Over 3,6 år	519
I alt	1.994
Renterisiko fordelt efter valuta	
DKK	1.897
NOK	66
EUR	31
I alt	1.994

Noter

Aktierisiko.

I bestyrelsens retningslinjer til direktionen er der indbygget et maksimum for den risiko sparekassen må påtage sig. Sparekassens aktieportefølje består af 19,8 mio. kr. aktier, hvoraf 16,2 mio. kr. er unoterede aktier i sektorselskaber/samarbejdspartnere inden for den finansielle sektor, 3,0 mio. kr. er placeret i likvide aktier og 0,6 mio. kr. er placeret i unoterede vindmølleanparter. De likvide aktier androg ultimo 2012 4,1 mio.kr.

Valutarisiko.

Valutarisikoen opgjort som valutakursindikator 2 udgør ultimo 2013 tkr. 0 svarende til 0,0 % af kernekapitalen efter fradrag. Samme tal blev i år 2012 opgjort til tkr. 10 svarende til 0,0 % af kernekapitalen.

Sparekassen har vedtaget retningslinjer for, hvilke valutaer det er tilladt at have eksponering i. Der henvises til note 24 for yderligere oplysninger om valutarisici.

Likviditetsrisiko.

Sparekassens likvide beredskab bliver styret ved at opretholde tilstrækkelig likvider, ultra likvide værdipapirer, tilstrækkelige kreditfaciliteter samt evnen til at lukke markedspositioner. Det likvide beredskab fastlægges ud fra en målsætning om at sikre et tilstrækkeligt og stabilt likvidt beredskab. Sparekassen tilstræber at have en overdækning i forhold til kravene i lov om finansiell virksomhed på 100 %.

De foreløbige beregninger af LCR viser for sparekassen, at vi fuldt ud lever op til kravene, som de p.t. er udformet. Beregningerne er foretaget med baggrund i tallene ultimo 2013. Der henvises herudover til nøgletal for overdækning i likviditet samt nøgletal for udlån i forhold til indlån.

Opgjort efter forfaldstidspunkt kan de finansielle aktiver og finansielle forpligtelser inkl. beløb der forfalder til betaling inkl. renter opgøres således:

	Anfordrings- tilgode- havender	Til og med 3 måneder	Over 3 måneder til og med 1 år	Over 1 år til og med 5 år	Over 5 år	I alt t.kr.
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanken	79.301					79.301
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	16.218					16.218
Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi				10.644		10.644
Udlån og andre tilgodehavender	3.626	20.101	32.525	99.624	107.367	263.243
Fonds / Obligationer mv.	130.031			0	16.810	146.841
Andre aktiver	1.896	1.310	230	229	7.432	11.097
Aktiver i alt	231.072	21.411	32.755	110.497	131.609	527.344
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	0	2	7	37	174	220
Indlån og anden gæld	309.012	28.625	12.722	34.687	47.701	432.747
Andre passiver	11.481	886	1.319	462	0	14.148
Hensatteforpligtelser	0	0	0	0	2.263	2.263
Efterstillede kapitalindskud				3.583	15.000	18.583
Egenkapital						59.383
Gæld og efterstillede kapital i alt	320.493	29.513	14.048	38.769	65.138	527.344

Noter

Sparekassen har i 2013 oplevet, at udlån er steget mindre end indlån. Dette har betydet, at sparekassen har øget indestående i Danmarks Nationalbank samt obligationsbeholdningen er steget i løbet af året. Sparekassen har en særdeles god likviditetssituation.

Operationel risiko.

Sparekassen har med henblik på at mindske tab, som følge af operationelle risici, udarbejdet flere politikker. En central del heraf er sikkerhedspolitikken, der stiller en række krav til it og personale, ligesom den stiller en række krav til håndtering af følsomme oplysninger. Herudover er der udarbejdet nødplaner for it, som skal begrænse tab i tilfælde af manglende it-faciliteter eller anden lignende krisesituation. Sparekassen ønsker et sikkert kontrolmiljø og har derfor også udarbejdet en række standarder for, hvorledes kontrol skal foregå.

Sparekassen er qua sin størrelse afhængig af visse nøglemedarbejdere. For at mindske afhængigheden, er der udarbejdet skriftlige arbejdsgange. Herudover søger Sparekassen i videst muligt omfang at uddanne medarbejdere på områder, hvor det vurderes, at den største afhængighed er til stede.

Sparekassen har etableret en compliancefunktion, der skal medvirke til at sikre, at vi til enhver tid lever op til eksterne såvel som interne krav.

Det er sparekassens politik, at de operationelle risici til stadighed begrænses under hensyntagen til de omkostninger, der er forbundet hermed.

Noter

Note 3: Femårsoversigt.

Hoved- og nøgletal

	2013	2012	2011	2010	2009
	tkr.	tkr.	tkr.	tkr.	tkr.

Resultatopgørelse

Netto rente- og gebyrindtægter	27.293	24.303	22.266	19.416	15.857
Kursreguleringer	1.923	2.584	-4.440	2.000	5.948
Udgifter til personale og administration	20.083	17.944	16.910	15.644	12.604
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	2.332	4.148	1.742	1.659	2.545
Årets resultat	3.368	2.008	-959	1.794	3.809

Balance

Udlån	273.887	255.107	239.854	204.288	166.870
Indlån	432.747	385.307	342.534	338.378	272.490
Indlånsoverskud	158.860	130.200	102.680	134.090	105.620
Egenkapital	59.383	53.963	49.508	50.455	46.932
Aktiver i alt	527.344	468.347	416.066	404.795	328.664

Nøgletal

Solvensprocent	22,8	20,0	21,7	20,5	20,1
Kernekapitalprocent	17,9	15,4	16,1	19,4	19,3
Egenkapitalforrentning før skat	8,5	5,4	-2,6	4,4	11,2
Egenkapitalforrentning efter skat	5,9	3,9	-1,9	3,7	8,6
Indtjening pr. omkostningskrone	1,20	1,11	0,93	1,11	1,30
Renterisiko	3,5	3,5	3,8	6,1	5,3
Valutaposition	7,0	7,4	1,4	2,9	2,1
Valutarisiko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Udlån i forhold til indlån	66,3	69,2	72,7	62,9	64,0
Udlån i forhold til egenkapital	4,6	4,7	4,8	4,0	3,6
Årets udlånsvækst	7,4	6,4	17,4	22,4	14,8
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	336,4	276,4	245,7	292,3	275,6
Summen af store engagementer	0,0	31,6	0,0	21,0	59,2
Årets nedskrivningsprocent	0,6	1,3	0,6	0,6	1,0

Noter
(i 1.000 kr.)

	2013	2012
Note 4: Renteindtægter		
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	43
Udlån og andre tilgodehavender	20.761	18.523
Obligationer	2.480	3.313
	23.241	21.879
Note 5: Renteudgifter		
Kreditinstitutter og centralbanker	18	4
Indlån og anden gæld	2.953	2.969
Efterstillede kapitalindskud	1.351	1.379
Øvrige renteudgifter	7	0
	4.329	4.352
Note 6: Gebyrer og provisionsindtægter		
Værdipapirhandel og depoter	2.406	1.654
Betalingsformidling	822	845
Lånesagsgebyr	1.239	1.069
Garantiprovision	3.219	1.907
Øvrige gebyrer og provisioner	659	968
	8.345	6.443
Note 7: Kursreguleringer		
Udlån og tilgodehavender til dagsværdi	1.416	2.070
Obligationer	-255	-103
Aktier m.v.	1.034	468
Valuta, rente m.v.	-272	107
Afledte finansielle instrumenter	0	42
	1.923	2.584
Note 8: Nettorente- og gebyrindtægter fordelt på aktivitetsområder		
Filialnet	27.293	24.303
	27.293	24.303
Note 9: Udgifter til personale og administration		
<u>Personaleudgifter:</u>		
Lønninger	8.853	7.384
Pensioner	899	1.199
Udgifter til social sikring og lønsumsafgift	1.247	1.142
	10.999	9.725
<u>Lønninger og vederlag til direktion og bestyrelse:</u>		
Direktion, 1 person	1.362	1.338
Bestyrelse, 7 personer:		
Bestyrelsesformand Jens Groth-Lauritsen	50	22
Næstformand Leif Juul Sørensen	40	20
Bestyrelsesmedlem Anne Jeppe Nielsen	30	15
Bestyrelsesmedlem Rasmus Peder Rasmussen	30	15
Bestyrelsesmedlem Jens Ditlev Rasmussen	30	15
Bestyrelsesmedlem Niels Sindal	30	0
Bestyrelsesmedlem Ole L. Jørgensen	30	15

Noter
(i 1.000 kr.)

	2013	2012
Bestyrelsesmedlem Karen Margrethe Fabricius	0	15
Bestyrelsen i alt	240	117
	1.602	1.455
<u>Øvrige administrationsudgifter:</u>	7.482	6.764
Udgifter til personale og administration i alt	20.083	17.944
Direktion og bestyrelse er fastlønnet.		
Det gennemsnitlige antal beskæftigede omregnet til heltidsansatte	20,5	18,0
<u>Revisionshonorar:</u>		
Lovpligtig revision af årsregnskabet	230	230
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	30	30
Andre ydelser end revision	178	21
	438	281
Note 10: Andre driftsudgifter		
Betaling til Indskydergarantifonden	300	957
Tab som følge af uregelmæssigheder	0	773
Ikke refunderede flex-tilskud	181	0
	481	1.730
Note 11: Nedskrivninger på udlån m.v.		
Individuelle nedskrivninger, primo	11.198	8.888
Nedskrivninger	7.750	6.434
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	-7.206	-2.051
Andre bevægelser	764	43
Endeligt tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet / hensat	-175	-2.116
	12.331	11.198
Gruppevise nedskrivninger på udlån		
Gruppevise nedskrivninger, primo	313	225
Nedskrivninger	397	88
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	-53	0
Andre bevægelser	53	0
	710	313
Individuelle hensættelser på garantier		
Individuelle hensættelser, primo	0	0
Hensættelser	55	0
	55	0
Gruppevise hensættelser på garantier		
Gruppevise hensættelser, primo	1.000	500
Hensættelser	500	500
	1.500	1.000

Noter
(i 1.000 kr.)

	2013	2012
Afstemning af nedskrivninger på udlån m.v.		
Nedskrivninger i året	8.147	6.522
Tilbageførte nedskrivninger	-6.442	-2.051
Endeligt tabt i årets løb, ikke tidligere nedskrevet	357	4
Indgået på tidligere afskrevne	-34	-29
Ændring i hensættelser i årets løb	555	500
Nedskrivninger til uudnyttet max. mv.	566	0
Renter på nedskrivningerne	-817	-798
Resultatpåvirkning af udlån og hensættelser	2.332	4.148
Note 12: Skat		
Beregnet skat af årets indkomst	1.502	342
Ændring i udskudt skat	5	448
Ændring i udskudt skat tidligere år	-68	0
	1.439	790
Effektiv skatteprocent		
Selskabsskattesatsen i Danmark	25,0	25,0
Ikke skattepligtige indtægter og ikke fradragsberettigede udgifter mv.	4,9	3,2
Effektiv skatteprocent	29,9	28,2
Note 13: Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker		
Anfordringstilgodehavender	91.822	3.634
	91.822	3.634
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	91.822	3.634
	91.822	3.634
Note 14: Udlån og andre tilgodehavender		
Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi	10.644	14.283
Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris	263.243	240.824
	273.887	255.107
Samlet udlån og tilgodehavender til dagsværdi		
Over 1 år og til og med 5 år	10.644	14.283
	10.644	14.283
Samlet udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris		
På anfordring	3.626	3
Til og med 3 måneder	20.101	27.010
Over 3 måneder og til og med et år	32.525	28.418
Over 1 år og til og med 5 år	99.624	83.049
Over 5 år	107.367	102.344
	263.243	240.824
Der er foretaget delvis nedskrivning på udlån hvor der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse.		
Individuelle nedskrivninger:		
Udlån og tilgodehavender før nedskrivning	21.115	16.707
Udlån og tilgodehavender efter nedskrivning	8.784	5.509

Noter

(i 1.000 kr.)

	2013	2012
Gruppevis nedskrivninger:		
Udlån og tilgodehavender før nedskrivning	255.169	235.628
Udlån og tilgodehavender efter nedskrivning	254.459	235.315

Standardvilkår

Erhvervskunder: Typisk kan sparekassen opsige engagementet uden varsel. Der stilles krav til at kunden løbende indleverer økonomiske oplysninger til sparekassen.

Privatkunder: Typisk er der et opsigelsesvarsel fra sparekassens side på 3 måneder, medmindre der foreligger misligholdelse eller anden forfaldsgrund. Der stilles normalt krav om økonomiske oplysninger ved nyudlån samt ændringer i eksisterende udlån.

Sikkerhederne vurderes efter nærmere retningslinjer, som er beskrevet i de interne forretningsgange. Sikkerhedsværdien varierer alt efter hvilket aktiv, som pantsættes til sikkerhed for kundernes engagementer med sparekassen.

	%	%
Kreditrisici fordelt på sektorer og brancher:		
Erhverv		
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	11	11
Industri og råstofudvinding m.v.	1	0
Bygge- og anlægsvirksomhed	4	3
Handel	5	5
Transport, restaurations- og hotelvirksomhed	4	4
Information og kommunikation	1	1
Fast ejendom	1	1
Øvrige erhverv	10	14
Erhverv i alt	37	39
Private	63	61
I alt	100	100

Note 15: Obligationer til dagsværdi

Statsobligationer	3.921	2.555
Realkreditobligationer	112.346	105.679
Øvrige obligationer	10.734	15.042
	127.001	123.276

Note 16: Aktier m.v.

Aktier/investeringsbeviser noteret på OMX	3.030	4.116
Aktier/investeringsbeviser noteret på andre børser	0	530
Unoterede aktier optaget til dagsværdi	16.810	16.102
	19.840	20.748

Note 17: Domicilejendomme

Omvurderet værdi primo	7.538	7.528
Årets tilgang	0	10
Omvurderet værdi ultimo	7.538	7.538

Noter
(i 1.000 kr.)

	2013	2012
Af- og nedskrivninger primo	417	278
Årets afskrivninger	183	139
Af- og nedskrivninger ultimo	600	417
Værdireguleringer primo	-516	-300
Årets værdireguleringer	-822	-216
Værdireguleringer ultimo	-1.338	-516
Bogført værdi ultimo	5.600	6.605
Note 18: Øvrige materielle aktiver		
Samlet kostpris primo	4.556	3.995
Tilgang	411	561
Afgang	938	0
Samlet kostpris ultimo	4.029	4.556
Af- og nedskrivninger primo	2.567	2.069
Årets afskrivninger	568	498
Tilbageførte nedskrivninger	938	0
Af og nedskrivninger ultimo	2.197	2.567
Bogført værdi ultimo	1.832	1.989
Note 19: Udskudte skatteaktiver og skatteforpligtelser		
Udskudt skat primo	234	682
Ændring i udskudt skat	26	-448
Ændring af skattepct. fra 25 til 22	-31	0
	229	234

	2013	2013	2013	2012
	Udskudt	Udskudt	Udskudt	Udskudt
	skatte-	skatte-	skatte-	skatte-
	aktiv	forpligtelse	aktiv	aktiv
	netto	netto	netto	netto
	tkr.	tkr.	tkr.	tkr.
Materielle anlægsaktiver	0	-62	-62	-74
Udlån	291	0	291	308
Netto	291	-62	229	234

Note 20: Gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Fordeling på restløbetider

Anfordring	0	1.896
Til og med 3 måneder	2	0
Over 3 måneder og til og med 1 år	7	0
Over et år og til og med 5 år	37	0
Over 5 år	174	0
	220	1.896

Noter

(i 1.000 kr.)

	2013	2012
Note 21: Indlån og anden gæld		
Fordeling på restløbetider		
Anfordring	309.012	275.130
Indlån med opsigelsesvarsel		
Til og med 3 måneder	28.625	29.267
Over 3 måneder og til og med 1 år	12.722	9.408
Over et år og til og med 5 år	34.687	25.936
Over 5 år	47.701	45.566
	432.747	385.307
Fordeling på indlånstyper		
På anfordring	307.619	274.670
Indlån med opsigelsesvarsel	43.955	31.671
Tidsindskud	8.022	14.240
Særlige indlånsformer	73.151	64.726
	432.747	385.307
Note 22: Efterstillede kapitalindskud		
Supplerende kapital:		
Variabelt forrentet banklån, DKK	15.000	15.000
Fastforrentet indlån DKK	3.583	3.133
Betalte renter	1.351	1.379
Efterstillet kapitalindskud, der medregnes ved opgørelse af basiskapitalen	17.402	17.372
Det efterstillede variable banklån, som fra kreditors side er uopsigelig, udløber 4. august år 2020, men kan af Rise Sparekasse førtidsindfries fra den 4. august 2016 og efterfølgende ved hver rentetermin. Kapitalindskuddet forrentes med en variabel rente som pt. udgør 2,6664 + et tillæg på 5,25 % p.a. De fastforrentede indlån forrentes med en rentesats på 4,5 % p.a.		
Note 23: Eventualforpligtelser		
Garantier m.v.		
Finansgarantier	5.804	5.049
Tabsgarantier for realkreditlån	25.285	20.976
Tinglysningsgarantier	25.367	45.865
Øvrige garantier	9.796	10.599
	66.252	82.489
Andre forpligtede aftaler		
Øvrige (SDC udtrædelsesforpligtelse)	7.348	6.189
Note 24: Valutaeksponering		
Valutafordeling på hovedvalutaer (netto):		
EUR	438	2.920
GBP	47	142
NOK	2.562	315
SEK	25	103
Øvrige	937	306
	4.009	3.786

Noter
(i 1.000 kr.)

	2013	2012
Aktiver i fremmed valuta i alt	4.009	3.786
Passiver i fremmed valuta i alt	0	0
Valutakursindikator 1 (valutaposition)	4.009	3.786
Valutakursindikator 2 (valutarisiko)	0	10

Valutaindikator 1 opgøres som summen af den største numeriske værdi af aktiver (lang position) eller nettogæld. Indikator 1 viser et mål for den samlede valutarisiko.

Valutaindikator 2 er baseret på en statistisk metode, hvor de historiske data er gjort op af de danske myndigheder og er et udtryk for den samlede tabsrisiko.

Note 25: Nærtstående parter

Der er ingen nærtstående parter med bestemmende indflydelse på sparekassen. Øvrige nærtstående parter består af direktionen og bestyrelsen samt nærtstående med disse. Alle transaktioner med nærtstående parter er foretaget på markedsmæssige vilkår.

Lån til ledelsen:

Direktionen, rentesats (4,65 %)	1.115	1.115
Bestyrelsen, rentesats (4,65 % - 11,20 %)	7.668	12.412

Sikkerhedsstillelser:

Direktionen	1.200	1.200
Bestyrelsen	5.243	9.143

Særlige incitamentsprogrammer:

Der er ikke etableret incitamentsprogrammer for Sparekassens direktion eller bestyrelse

Note 26: Kapitalkrav

Kapitalkrav iht. lov om finansiel virksomhed § 124 stk. 1	19.356	19.356
Egenkapital	59.383	53.963
Skatteaktiver	-229	-234
Foreslået rente til garantier	-527	-449
Fradrag for kapitalandele m.v. større end 10 %.	-1.636	-2.018
Reduceret kernekapital	56.991	51.262
Supplerende kapital	17.402	17.372
Basiskapital før fradrag	74.393	68.634
Fradrag for kapitalandele m.v. større end 10 %.	-1.636	-2.018
Basiskapital efter fradrag	72.757	66.616

Noter

Note 27. Anvendt regnskabspraksis

Anvendt regnskabspraksis er, ud over det i note 1 beskrevet, beskrevet nedenfor.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde sparekassen og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når sparekassen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå sparekassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsregnskabet aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterer på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Dog indregnes værdistigninger i domicilejendomme via anden totalindkomst i egenkapitalen.

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på afviklingsdagen, og indregningen ophører, når retten til at modtage/afgive pengestrømme fra det finansielle aktiv eller passiv er udløbet, eller hvis det er overdraget, og sparekassen i al væsentlighed har overført alle risici og afkast tilknyttet ejendomsretten. Sparekassen anvender ikke de nye regler om omklassificering af visse finansielle aktiver fra dagsværdi til amortiseret kostpris.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs.

Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens lukkekurs for valutaen.

Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, henholdsvis balancedagens kurs, indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Modregning

Sparekassen modregner tilgodehavender og forpligtelser, når sparekassen har en juridisk ret til at modregne de indregnede beløb og samtidig har til hensigt at nettoafregne eller realisere aktivet og indfri forpligtelsen samtidig.

Resultatopgørelsen

Renter, gebyrer og provisioner

Renteindtægter og renteudgifter indregnes i resultatopgørelsen i den periode, de vedrører.

Provisioner og gebyrer, der er en integreret del af den effektive rente af et udlån, indregnes som en del af amortiseret kostpris og dermed som en integreret del af det finansielle instrument (udlån) under renteindtægter.

Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, periodiseres over løbetiden. Øvrige gebyrer indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Noter

Rente af nedskrivninger på udlån og kreditter der ikke indgår i balancen, er jfr. regnskabsbekendtgørelsen indtægtsført under nedskrivninger på udlån m.v.

Vederlag for formidling af realkreditlån for Totalkredit indregnes efter modregningsmodellen. Efter modregningsmodellen indregnes vederlag på tidspunktet for lånets etablering, og vederlag for løbende servicering af låntager indregnes i takt med, at sparekassen forestår serviceringen, og dermed opnår ret til vederlaget. Totalkredit kan modregne konstaterede tab i realkreditlånets løbetid i de fremtidige løbende provisionsindtægter. Modregning indregnes på tidspunktet for den tabsgivende begivenhed.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale omfatter løn og gager samt sociale omkostninger, pensioner m.v. til sparekassens personale. Omkostninger til ydelser og goder til ansatte, herunder jubilæumsgratualer og fratrædelsesgodtgørelser, indregnes i takt med de ansattes præstation af de arbejdsydelser, der giver ret til de pågældende ydelser og goder.

Omkostninger til incitamentsprogrammer indregnes i resultatopgørelsen i det regnskabsår omkostningen kan henføres til.

Pensionsordninger

Rise Sparekasse har indgået bidragsbaserede pensionsordninger med hovedparten af medarbejderne. I de bidragsbaserede ordninger indbetales faste bidrag til en uafhængig pensionskasse. Sparekassen har ingen forpligtelse til at indbetale yderligere bidrag.

Andre driftsudgifter

Andre driftsudgifter indeholder udgifter af sekundær karakter i forhold til instituttets aktiviteter, herunder bidrag til sektorløsninger.

Skat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og ændringer i udskudt skat, indregnes i resultatet med den del, der kan henføres til årets resultat, i anden totalindkomst eller direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer henholdsvis i anden totalindkomst og direkte på egenkapitalen.

Aktuelle skatteforpligtelser, henholdsvis tilgodehavende aktuel skat, indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for betalt acontoskat.

Ved beregning af årets aktuelle skat anvendes de på balancedagen gældende skattesatser og -regler.

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser. Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes i balancen til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoaktiver.

Det vurderes på hver balancedag, om det er sandsynligt, at der i fremtiden vil blive frembragt tilstrækkelig skattepligtig indkomst til, at det udskudte skatteaktiv vil kunne udnyttes.

Noter

Balancen

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker måles ved første indregning til dagsværdi og måles efterfølgende til amortiseret kostpris.

Tilgodehavender og gæld hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker omfatter tilgodehavender hos andre kreditinstitutter samt Danmarks Nationalbank. Tilgodehavender måles til dagsværdi. Gæld måles til amortiseret kostpris.

Domicilejendomme

Domicilejendomme er ejendomme, som sparekassen selv benytter til administration, filial eller øvrig virksomhed. Domicilejendomme måles efter første indregning til omvurderet værdi. Omvurdering foretages så hyppigt, at der ikke vurderes at være væsentlige forskelle til dagsværdien. Ejendommenes dagsværdi revurderes årligt på baggrund af beregnede kapitalværdier for de forventede fremtidige pengestrømme. Derudover indhentes ca. hvert 3. år vurderinger af ejendommens markedsværdi fra uafhængige vurderingsmænd.

Stigninger i domicilejendommenes omvurderede værdi indregnes via anden totalindkomst i opskrivningshenlæggelser under egenkapitalen. Fald i værdien indregnes i resultatopgørelsen, medmindre der er tale om tilbageførsel af tidligere foretagne opskrivninger. Afskrivninger foretages på baggrund af den opskrevne værdi. Domicilejendomme afskrives over en periode på 50 år.

Øvrige materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles ved første indregning til kostpris. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen samt omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Øvrige materielle aktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af de øvrige aktivers forventede brugstider:

Maskiner og inventar	5 til 10 år
IT udstyr	3 år

Øvrige materielle anlægsaktiver vurderes for nedskrivningsbehov, når der er indikation for værdiforringelse, og der nedskrives til genindvindingsværdien, som er den højeste af nettosalgsprisen og nytteværdien.

Aktiver i midlertidig besiddelse

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter materielle aktiver overtaget i forbindelse med nødlidende engagementer. Aktiverne måles til det laveste beløb af den regnskabsmæssige værdi eller dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg. Aktiverne er kun midlertidigt i sparekassens besiddelse og salg vurderes sandsynligt inden for kort tid. Der afskrives ikke på aktiver i midlertidig besiddelse. Aktiver og dertil tilknyttet forpligtelser udskilles i særskilte linjer i balancen.

Eventuel værdiregulering af aktiver i midlertidig besiddelse indregnes i resultatopgørelsen under nedskrivninger på udlån og tilgodehavender.

Noter

Andre aktiver

Andre aktiver omfatter øvrige aktiver, der ikke hører til under andre aktivposter. Posten omfatter positiv markedsværdi af afledte finansielle instrumenter og indtægter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder tilgodehavende renter og udbytte. Bortset fra afledte finansielle instrumenter, der har positiv værdi på balancedagen og som måles til dagværdi, måles regnskabsposten ved første indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Indlån og anden gæld

Indlån og anden gæld omfatter indlån med modparter, der ikke er kreditinstitutter eller centralbanker. Indlån og anden gæld måles ved første indregning til dagsværdi, og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Andre passiver

Andre passiver omfatter øvrige passiver, der ikke hører til under andre passivposter. Posten omfatter negativ markedsværdi af afledte finansielle instrumenter og udgifter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder skyldige renter. Bortset fra afledte finansielle instrumenter, der har en negativ værdi på balancedagen og som måles til dagsværdi, måles regnskabsposten ved første indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver omfatter indtægter, der er modtaget før balancetidspunktet, men som vedrører en senere regnskabsperiode, herunder forud modtagne renter og provision. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Efterstillede kapitalindskud

Efterstillede kapitalindskud måles til amortiseret kostpris.

Øvrige finansielle forpligtelser

Øvrige finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi.

Hensatte forpligtelser

Forpligtelser, garantier og andre forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser, når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på sparekassens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Forpligtelsen opgøres til nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen. Forpligtelser vedrørende personale hensættes med baggrund i de forventede omkostninger.

Hoved- og nøgletal

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens krav, samt i henhold til Den Danske Finansanalytikerforenings vejledning.